

Plats och tid Grycksbo bystuga kl. 13:00-17:00**Plats och tid för justering****Protokollet omfattar** §§19-28**Utses att justera** Agneta Ängsås**Underskrifter**Sekreterare
Hanna WickströmOrdförande
Anders LindhJusterande
Agneta Ängsås**Anslag/bevis** Protokollet är justerat och anslaget på
kommunens digitala anslagstavla.**Datum för publicering****Datum för avpublicering****Förvaringsplats för
Protokollet**

Innehållsförteckning

- § 19 Ordföranden öppnar mötet
- § 20 Renovering av Grycksbo Bystuga
- § 21 Byabo- trygghetsbostäder i Svärdsjö
- § 22 Handelsbanken- bostadsbyggande på landsbygden
- § 23 Case- bygga bostäder på Faluns Landsbygd
- § 24 MOS Protokoll och ansökningar om projektmedel ur Stiftelsen för fritidens främjande i Falu kommun 2022
- § 25 Leader Dalälvarnas utvecklingsområde, medfinansiering 2023-2027
- § 26 Projektansökan i tillväxtverkets utlysning: Samverka lokalt för bättre service i landsbygder
- § 27 Övriga frågor
- § 28 Ordföranden avslutar mötet

§ 19 Ordföranden öppnar mötet**Beslut**

-Agneta Ängsås väljs till justerare.

Sammanfattning

-Val av justerare.

§ 20 **Renovering av Grycksbo Bystuga**

Sammanfattning

Per-Erik Björklund, Grycksbo bystuga berättar om de renoveringar som bystugan har genomfört med hjälp av kommunalsutvecklingsmedel från 2020 samt 2021. De renoveringar som bystugan har genomfört är att de målat den lilla och stora salen samt installerat ett nytt kök för de medel de erhöll 2020. För medlen de erhöll från kommunalsutvecklingsmedel 2021 så har de installerat solceller på taget på bystugan för att komma ned i elkostnader för lokalerna. Solcellerna sitter redan uppe på taket färdiginstallerade nu väntar bara kontrollen från Falu energi och vatten innan de kan sätta igång och få sol-el till bystugan. Det är inte första gången som bystugan renoveras eftersom den byggdes någon gång på 40-talet men den har inte renoverats på mycket länge. Bystugan har tidigare varit en INGTO-lokal.

Bystugan är den enda lokalen som finns att hyra för alla i Grycksbo så det är en viktig mötesplats i bygden. Bystugan har klarat sig förhållandevis bra ekonomiskt under pandemin och pensionärerna har umgåtts fritt i bystugan när de inte fått umgås tillsammans på äldreboendet som ordnar aktiviteter ibland. Lokalen hyrs ut till en del ungdomar och har tyvärr så har den stött på en del skadegörelse till följd av detta men på senare tid så har det varit lugnare.

Eldsjälarna är otroligt viktiga för att få verksamheten att gå runt och finnas kvar som en allmännyttig samlingslokal i bygden. Det är få personer som gör arbetet i styrelsen och underhållet, så därför blir dessa personer mycket viktiga för att bystugan ska leva kvar. Det skulle behöva komma in lite yngre medelåmmar i styrelsen för att den ska kunna ha kraft att leva kvar på längre sikt. Nu är det 7 personer som sitter i styrelsen varav de yngsta är födda någon gång på 80-talet.

§ 21 Byabo- trygghetsbostäder i Svärdsjö

Sammanfattning

Anders Hansson från Byabo kommer ursprungligen från Boda i Svärdsjö och arbetar som entreprenör inom digitala företag och riskkapital. Anders idé till Byabo föddes för tre år sedan när det började märkas att hans far började bli till åren och inte skulle orka att bo kvar och sköta sin villa längre i Boda. Det kanske skulle finnas någon bostadsrätt som skulle passa inne i Falun men då skulle Anders far tappa nätverket i byn och uppväxten på landet. Ett alternativ var att vänta på att bli tillräckligt gammal för att kunna bo på ett vårdhem och bo kvar i villan, men det blir väldigt ensamt i en villa helt själv. Så Anders beslutade sig för att ta saken i egna händer och titta på vilka olika alternativ som fanns i Svärdsjö med omnejd.

Anders började intressera sig för modellen för trygghetsboende och kom i kontakt med en markägare med en mindre plätt mark men i slutändan så ändrade sig markägaren och det blev inget köp. Efter en tid så ringde Falu kommun upp Anders och frågade om han var intresserad av att köpa en fastighet som kommunen hade ute till försäljning-det gamla dagiset där Anders gått som liten mitt i centrala Borgärdet. Anders köpte fastigheten och håller på att utformar ritningarna och jobbar på att få finansieringen i hamn för byggnationen, det har varit ett stor intresse i bygden för boendet. Idag så är det vara Anders som arbetar i Byabo och det är därför han använder sig av kompetenta konsulter och rådgivare. Arkitekten Lundberg har tagit fram en ritning där bostadshuset är som en rund ring med ett gemensamhetshus i mitten som en lave.

Anders började med att förankra idén i byn där han hade en uppförsbacke på grund av att han ville etablera någonting nytt men hade även nedförsbacke i och med att han är från byn och många vet vem han är lokalt. Anders började även att titta på möjligheterna med olika former av boende, hyresrätt, bostadsrätt och annat. Husets byggkostnad rör sig runt 80 miljoner kr som ska finansieras och ska det göras via lån så måste det finnas höjd för ränteförändringar. Stenvalvet hade också en ambition om att bygga trygghetsbostäder i Svärdsjö och stenvalvet presenterade ett pris på 55kvm med en hyra på 10 000kr i månaden för en hyresrätt. Stenvalvet har sålts till Altura så idag vet ingen hur det blir med den etableringen ännu, men den är för närvarande pausad. Anders ansåg att en hyra på 10 000kr i månaden är för hög då han han tänker på hans fars pension.

Bostadsrättsförening är också ett alternativ som Anders utforskade och den bygger på att entreprenören som bygger ska tjäna allt på en gång eller inget alls om man driver det som välgörenhet där hyrorna kan bli rimliga för en pensionär. Det är normalt för ett byggnadsdirektiv att man vill tjäna in alla pengar på en gång och då är fastigheten max belånad. Efter det så säljer entreprenören så dyrt som möjligt, normal kostnad i en förening är 15 000/kvm. Det är det priset plus priser för bostadsrätten som blir totalkostnaden för bostadsrätten när man köper den som boende.

Anders började titta på sitt projekt ur ett mer ideologiskt perspektiv där Anders valde att tillslut räkna bakifrån från sin pappas pension vad han skulle ha råd att betala för ett nytt boende. Detta mynnade ut i en nu modell med en bas i ett hyreskooperativ. Anders har tittat på några hyreskooperativ i Stockholmsområdet som har funnits en längre period och är stabila förvaltningsformer. De har ofta lång kö till sina boenden och låga insatser för sina lägenheter.

Anders mål med Byabo är att projektet ska vara oberoende av ränta för då kan man pressa ned och ha så låga insatser som möjligt. Tanken är att hela bygget ska finansieras genom insatser i föreningen, detta går i sin tur in i fastighetsbolaget som i sin tur äger byggnaderna. Anders affärsidé är att erbjuda tilläggstjänster i boendet så som exempelvis mat och städning. Genom denna modell så finns det inget behov av att jaga finansiering och ligga ute med lån utan det finns en större möjlighet att bygga flera likande boenden på andra platser.

Problemet som Anders har ställts inför nu är de skenande priserna på virke och annat byggmaterial som pressar kostnaderna för bygget uppåt. Anders har haft Bo Klok som måttstock för sitt boende där bostadsrätterna för Bo Klok ligger på 35 000kr/kvm. Byabo har varit tvungna att justera upp priserna p.ga. de skenande råvarupriserna och nu ligger Anders kalkyl på 25 000- 30 000kr/kvm i insats. Insatsen som betalas till den kooperativa föreningen återspeglas i lägre marknadshyror. Skillnaden mellan månadshyran blir generellt sett 10 000kr för bostadsrätt medans den i Anders kooperativa koncept blir ca 3000kr i månaden. Insatsen som betalas in till den kooperativa föreningen har inget marknadsvärde så om personen som flyttar in betalar 2 miljoner kronor i insats till föreningen så får personen 2 miljoner kr när man flyttar ut och så får nästa person lägga in samma summa tills den flyttar ut.

Det som blir hakarna i en kooperativ hyresförening förening är att man inte får skjuta upp skatten för villan man säljer när man flyttar in i ett hyreskooperativ. Anders har framfört detta till politiken på riksdagsnivå och dessa politiker kände inte till att det var så. Den andra haken är att det inte går att låna till insatsen för en kooperativhyresrätt. Hela Anders modell är uppbyggd på att villorna de äldre säljer när de ska flytta in i Byabo är tillräckligt "dyra" för att finansiera lägenheten i kooperativet. Pengarna finns sedan kvar i föreningen och när man flyttar där ifrån får man tillbaka insatsen i sin helhet.

Anders har byggt upp en intresselista i Svärdsjö som nu ska gå vidare in i fas två med en formell kölista med en avgift på 20 000kr för att se vilka som är intresserade på riktigt. Flyttar inte personen in i Byabo i slutändan återbetalas köavgiften och flyttar personen in så räknas den in i insatsen. Enligt kön så får man välja vilken lägenhet som man är intresserad av och byggnaden beräknas innehålla 33 lägenheter plus gemenskapsytor. När det är tillräckligt många (ca 75%) som har skrivit kontrakt på att de ska flytta in blir det byggstart. Anders projekt är väldigt stort och mycket att ta sig an för en person men Anders gör det för att behovet är så otroligt stort. Anders ser också projektet ur ett samhällsperspektiv då det är viktiga frågor som det går att ställa sig vad som händer när äldre sitter ensamma på landsbygden, den utbredda ensamheten, hus som förfaller, generationsväxling i husen m.fl. Anders ser en nischad modell där han kan fylla behovet av trygghetsbostäder i orter tillräckligt stora för att få bra priser vid husförsäljningar, men tillräckligt mycket på landsbygden för att ingen annan vill bygga. Enligt Anders beräkningar så kan 33 lägenheter leda till en stor flyttkarusell där 130 personer flyttar till Svärdsjö (beräknat på barnfamiljer).

Anders har redan gått vidare med nästa etablering i Vikarbyn i Rättviks kommun som är tänkt att bli boende nummer två med samma koncept. Anders på att bli klar inom ett och ett halvt år med projektet i Svärdsjö och Anders ambition är att ha fem etableringar igång samtidigt i olika faser. Anders har dialog med flera kommuner samtidigt, bland annat Avesta, Borlänge, och Säter.

**§ 22 Handelsbanken- bostadsbyggande på
 landsbygden**

Sammanfattning

Henrik Ragnarsson, kontorschef och Edvin Rogefors, ställföreträdande kontorschef på Handelsbanken presenterar bostadsbyggande på landsbygden utifrån en banks perspektiv.

Handelsbanken är en av flera aktörer på Sverige bankmarknad och handelsbanken finns på 200 platser i Sverige varav nio platser i Dalarna. Handelsbanken är idag den bank som har störst representation runt om i Sverige trots att banken har gjort omorganisationer där man har samlat mindre kontor så att det finns mer kompetens på ett lite större kontor. Exempelvis så flyttade kontoret i Bjursås 2018 in till centrala Falun då medarbetaren i Bjursås var ensam på det lokala kontoret på slutet. Fokuset för baken är att arbeta nära och lokalt och de tror på lokal kännedom och kunskap. inom bankvärlden så finns det många regleringar som bankerna måste förhålla sig till och inom Handelsbanken så försöker de alltid att hitta så bra lösningar som möjligt för kunden. Handelsbankens kunder spänner över en bred vidd med allt ifrån privat, små-och stora företagskunder där Handelsbanken alltid har satsat mycket på de lokala kontoren med jord-och skogsbruk som grund bland företagen.

När det gäller finansieringen av småhus på landsbygden så beror det givetvis mycket på fall till fall då det ofta ser väldigt olika ut och beror på en rad av parametrar om det går att få lån eller inte. Processen ser ut vid nybyggnation av småhus, inköp av markområde, banklån och sedan byggnation. Generellt så är några av parametrarna för att bygga hus: generellt egna pengar vid byggstart, VA, el, fiber, köp av mark, förberedelse av marken. När denna process är klar så finns det en idé om vad för hus som ska byggas och då finns det även en kalkyl över kostnaden. För att få en kalkyl så kopplas det in en mäklare för att få en så kallad förhandskalkyl på vad huset kan vara värt när det är färdigbyggt. Det vill både banken och kunden som bygger huset veta vad det kommer vara värt i slutändan.

Att bygga hus är ett lång process som ofta tar mellan tre till fyra år och under den tiden finns det mycket som kan hända, exempel i närtid är hur priserna på byggmaterial har skenat. Vid fastighetsbyggstart så finns det byggkredit och pantbrev (utgår från det lägsta) som sedan omvandlas till ett lån när huset är färdigbyggt. om man använder byggnadskredit utan fast pris på kostnaderna så kan det lätt bli förseningar och ökningar. Vid fast pris kan kontraktet alltid justeras upp. Det finns en tumregel på kostnader runt ca 35 000kr/kvm ink. moms och mark. Under byggtiden så skickas fakturorna till baken och när bygget är klart så gör en mäklare en slutvärdering. I många fall så har värdet på huset stigit mot vad det byggdes för. Detta omvandlas sedan till bolånet.

Skillnaden mellan bostadsbyggande av småhus i stad och land kan se olika ut beroende på läget där huset byggs. Det som är lika är att byggkostnaden är lika vart huset än byggs. Tomtpriserna på landsbygden kan vara något billigare än inne i en centralort som exempelvis Falun men det behöver inte vara så. Falu är en bostadsmarknad med generellt sett höga priser, det kan skilja någon miljon mellan Falu och Borlänge exempelvis. Det kan vara svårare att få lån på landsbygden än inne i en centralort beroende på området och vad banken har för lokalkännedom eftersom landsbygden oftast räknas som en svagare marknad än städer och centralorter.

När det ska byggas flerfamiljshus (storhus) blir investeringen en helt annan för när man bedömer själv så bygger man efter sin egen plånbok men när gäller byggnationen av storhus så finns det ett ekonomiskt incitament som gör att man vill bygga då det troligtvis inte finns någon som vill bygga för stora pengar och gå back och förlora pengar. Utgångspunkten vid ett storbygge utöver markinköp är att man gör en produktionskostnads kalkyl, vilket kan vara svårt om man ser på utvecklingen av exempelvis byggnadsmaterial under det senaste året. Det är en rad faktorer som har gjort att byggmaterialspriserna har skenat iväg, det är både granbarkborre, pandemi och nu ett krig i Europa som gör att priserna har ökat med fler hundra procent i vissa fall. När man bygger ett småhus går det att ha en ganska bra bild över vad det kommer att kosta innan bygget är igång men det är mycket svarare att bedöma när man bygger ett flerfamiljshus. Efter det har gjorts en produktionskostnads kalkyl så genomförs det en bedömning av värde på fastigheten samt att investeraren kontrollerar bruksvärdeshyran vilket ger en fingervisning vilken hyra man kan ta ut för olika områden.

Räkneexempel: Flerfamiljshus på 30 lägenheter på totalt 2000kvm. Det är en nybyggnation med 2or, 3or och 4or vilket kostar mellan 60-70miljoner att bygga (inklusive alla kringkostnader). Dessa kommer att kosta ca 30 000-35 000kr/kvm. Det är vid bruksvärdeshyran som det märks en markant skillnad mellan stad och land. Bruksvärdeshyran i Falu centrum är 1825kr/kvm och på landsbygden är den 1350kr/kvm. Skillnaden i hyran mellan Falu centralort och Faluns landsbygd blir Falu tätort 10 650kr i månadsavgift och 7875kr på Faluns landsbygd på en lägenhet med 70kvm.

När en hyra väl är satt för en fastighet så har hyresnämnden synpunkter om fastighetsägaren (eller föreningen) vill ändra hyran. Nu när el och räntor också ökar i samhället så hinner inte hyresjusteringarna med så det måste finnas lyft i kalkylen från början för att göra ett bygge lönsamt. Det är svarare att göra på landsbygden för dels för att kostnaden för att bygga flerfamiljshus är lika vart det än byggs någonstans, medan hyrorna inte kan vara lika höga på landsbygden p.ga. marknadsläget.

Det finns även andra faktorer som påverkar en värdering. För privata aktörer så finns det inget krav på avkastning (byggnation av småhus) men när man bygger fastigheter kommersiellt så finns det en avkastningskrav. Det finns en förklaring till varför det är vanligare att allmännyttan bygger på landsbygden och de kommersiella aktörerna i städer då allmännyttan lägger in skattepengar och kompenserar för att det anses som en svag marknad att bygga på landsbygden.

§ 23 Case- bygga bostäder på Faluns Landsbygd**Sammanfattning**

Punkten utgår på detta möte och flyttas till nästa Landsbygdsråd 2022-08-25.

**§ 24 MOS Protokoll och ansökningar om
projektmedel ur Stiftelsen för fritidens
främjande i Falu kommun 2022 (KS0093/22)****Beslut**

Landsbygdsrådets rekommenderar kommunstyrelsen att besluta om följande:

- Grycksbo IF BKs ansökan om 200 000kr beviljas för att färdigställa förrådet på Tansvallen efter fördyrningar i projektet pga. coronapandemin.
- Svärdsjö skid-och orienteringsklubbs ansökan om 900 000kr beviljas med villkoret att det inom 12 månader inkommer en komplettering av projektet med finansiering för resterande kostnader i projektet från annan aktör.
- Svärdsjö ridklubbs ansökan om 50 000kr beviljas.
- Ågs bruks samfällighetsförenings ansökan om 50 000kr beviljas.
- Korsnäs IFs ansökan om 219 902kr beviljas.
- Sundborns GoIFs ansökan om 120 000kr avslag då ansökan saknar en tydlig koppling till barn och ungdomars fritidsaktiviteter. Ansökan hänvisas till kommunalsutvecklingsmedel då Landsbygdsrådet anser att projektet riktar sig till en allmän publik.
- Östansjö planteringsförenings ansökan om 128 794kr avslag då ansökan saknar en tydlig koppling till barn och ungas fritidsaktiviteter. Ansökan hänvisas till kommunalsutvecklingsmedel då Landsbygdsrådet anser att projektet riktar sig till en allmän publik.
- Bengtshedens bygdegårdsförenings ansökan om 152 105kr avslag då ansökan saknar en tydlig koppling till barn och ungas fritidsaktiviteter. Ansökan hänvisas till kommunalsutvecklingsmedel då Landsbygdsrådet anser att projektet riktar sig till en allmän publik.
- Tofta bygdeförenings ansökan om 44 463kr avslag då ansökan saknar en tydlig koppling till barn och ungas fritidsaktiviteter. Ansökan hänvisas till kommunalsutvecklingsmedel då Landsbygdsrådet anser att projektet riktar sig till en allmän publik.
- Svärdsjö skid-och orienteringsklubbs ansökan om 51 900kr avslag då det saknas en tydlig koppling till hur klubbstugan bidrar till barn och ungas fritidsaktiviteter. Ansökan hänvisas till kommunalsutvecklingsmedel då Landsbygdsrådet anser att projektet riktar sig till en allmän publik.

- Lingsheds IFs ansökan om 370 000kr avslag då ansökan då föreningen rekommenderas att skicka in en ny ansökan efter att ha stämt av renoveringsbehovet av elljusspåret med kultur-och fritidsförvaltningen för att få en korrekt prisbild.

Sammanfattning

Grycksbo IF BK

Grycksbo IF Bollklubb beviljades under år 2020 590 000 kr ur Stiftelsen för fritidens främjande till byggande av ett stort förråd vid Tansvallens idrottsplats. Förrådet förväntas skapa bättre förutsättningar för ungdomar, ledare, aktiva, anläggningsskötare och övriga besökare. Projektet har fördyrats. Den färdiggjorda bottenplattan blev dyrare än beräknat, och till det kommer bl.a. ökade virkespriser. Föreningen söker därför ytterligare 200 000 kr för att färdigställa förrådet.

Svärdsjö skid- och orienteringsklubb (SOK)

Svärdsjö SOK vill förbättra befintligt elljusspår. Organiserad ungdomsträning har inte hållits de senaste åren pga. problem med spåren. Elljusspåret är i stort behov av reovering. Med fungerande spår kan föreningen åter starta upp ungdomsträning, främja spontan åkning samt erbjuda skolan skidåkning under idrottstimmar och -dagar. Elljusspåret används även för löpning/träning/promenader övrig tid på året.

De planerar att: 1) bredda spårgatan för skateåkning i tillägg till klassisk åkning. Barn och ungdom föredrar den förra. 2) Gräva ned elledningar samt uppgradera elcentral. 3) Byta stolpar till moderna i stål (istället för befintliga i trä). 4) Byta armaturer till modern och energisnål ledbelysning (istället för befintliga kvicksilverlampor).

Satsningen beräknas kosta 1,8 miljoner kr, men offerter har inte tagits in ännu. Klubben söker 900 000 och avser söka resterande medel från Allmänna Arvsfonden och ev. andra fonder.

Svärdsjö ridklubb

Svärdsjö Ridklubb söker medel för nytt ridhusunderlag som de menar är grunden för friska hästar utan förslitningsskador och en förutsättning för tränings- och tävlingsverksamhet. Klubben har över 200 medlemmar, till största del barn och ungdomar mellan 3–24 år.

Budget är beräknad till 300 000 kr, varav 150 000 kr täcks av beviljat bidrag från SISU, 100 000 kr av sponsring och försäljning samt en ansökan om 50 000 kr från Stiftelsen. Av dessa läggs 200 000 kr på material och 100 000 kr på arbetskostnader.

Ågs bruks samfällighetsförening

För att fortsätta utveckla Ågs bruk vill föreningen öka tillgängligheten vid byns badplats genom en badbrygga. På Åg finns idag tre permanentboende familjer, varav två är flerbarnsfamiljer, flera fritidsboende familjer med barn och barnbarn och familjer bygger nytt på Ågs gammelfäbod. Ågs Hytta och vandringsleden Isala-Åg-leden gör Ågsjön till en populär badsjö. Badplatsen har redan förbättrad sandbotten, trappa för att nå vattnet, badflotte med stege, bänkbord, soffa och boulebana. Målgruppen är boende barn och barnfamiljer, de som idag huvudsakligen är de som nyttjar byns badplats.

Budget beräknas på en flytbrygga med landgång, frakt och tillbehör såsom förankring och badstege m.m. till ca 60 000 kronor. Bygdepeng från Svärdsjö Intresseförening om 10 000 kronor har sökts. Kostnader för montering, installation och årligt underhåll står boende på Ågs bruk för. Ur stiftelsen söks 50 000 kronor.

Korsnäs IF

Korsnäs IF fick avslag på sin ansökan i ansökningsomgång 2 år 2022 om att renovera en minigolfbana. Landsbygdsrådets AU har nu gjort studiebesök och föreningen har därefter inkommit med komplettering. Golfbanan antas ge sommarjobb för ungdomar, bli en mötesplats på sommarhalvåret, öppna för ökad integration och bli en plats för socioekonomiskt svaga grupper att bedriva aktivitet på. Verksamheten vänder sig till barn och ungdomar i Hosjö, Korsnäs, Kniva och Vika samt Hosjöholmen, Danholn och i viss mån Sundborn. Föreningen har idag flertalet aktiva ungdomar boende i ovan nämnda byar. Ungdomar från Vika och Kniva, och viss mån Sundborn, har samhörighet med Hosjös ungdomar genom högstadiet i Hälsinggården. Därför antas bangolfbanan med café bli en samlingsplats i positiv bemärkelse. Föreningen kommer erbjuda närliggande skolor att gratis prova på bangolfspel i samarbete med SISU samt samarbeta med skolidrottsföreningarna. De kommunala mobila fritidsledarna kommer erbjudas förlägga verksamhet kostnadsfritt på banan. Anläggningen ska hållas öppen vardagar och helger under sommaren med tillhörande caféverksamhet och därigenom skapa sommarjobb åt ett flertal ungdomar.

Sundborns GoIF

Sundborns GoIF har tidigare fått avslag på sin ansökan om att anlägga en boule/bocciabana samt grillplats i anslutning till RC-banan som byggdes genom Stiftelsemedel. I en komplettering beskriver de varför de tror att boule och boccia är aktiviteter som lockar ungdomar. Idén kommer från de barnfamiljer som dragits till området av RC-banan som byggts med medel från Stiftelsen. Tanken är att Boule/Boccia är en sport för hela familjen och som kan skapa möten över generationer. En samlings- och grillplats skulle serva RC-banans besökare, boulespelare och andra. Föreningen menar att grannar till platsen efterfrågat mer möjlighet till aktivitet efter att lekplatsen togs bort för några år sedan. Ifall Landsbygdsrådets AU fortfarande inte gillar tanken på boule så hoppas man att samlings- och grillplatsen kan beviljas med 70 000.

Östansjö planteringsförening

Östansjö Planteringsförening söker medel till renovering av bystugan genom att åtgärda fönstren, slipa golven, måla köket och köpa in nya bord. Renoveringen antas ge förutsättningar för att föreningen på ideell basis ska kunna skapa inkomster och fortsätta sin verksamhet. Målgruppen är allmänheten, särskilt barnfamiljer. Bystugan ses i ansökan som en viktig del av byns utveckling.

Bengtshedens bygdegårdsförening

Bengtshedens bygdegårdsförening söker medel för att måla bygdegårdens fasad och fönster. Genom att sköta om bygdegården kan kommande generationer använda den. Renoveringen antas bidra till att bygdegården fortsatt blir en attraktiv samlingsplats för boende i Svärdsjöbygden. Målgruppen är föreningens medlemmar, de som hyr lokalen för sammankomster samt barn och unga. Bygdegården har rustats med leksaker och en sandlåda, dessutom genomförs varje vecka en slags öppen förskola: "Bygdens Barn". Därutöver genomförs enstaka aktiviteter som riktar sig till barn och unga, och det finns ambitioner att utöka verksamheten för den målgruppen. Föreningen har också sökt medel från Svärdsjö Svartnäs besparingskog.

Tofta bygdeförening

Tofta Bygdeförening söker medel för att skrapa och måla om bystugan: hyra av skylift och ställning samt färg. Insatsen antas leda till attraktivare miljö för byns ungdomar samt ökad möjlighet att få in medel via bokning för flera aktiviteter i framtiden för ungdomarna. Föreningen har många aktiviteter för unga i byn såsom skolavslutningar, kalas och fester, filmkvällar, lekaktiviteter m.m. Dessutom hyr Tofta Gymnastikförening gymlokaler som många yngre i byn nyttjar regelbundet. Föreningen anser att bystugans skick är en viktig delfaktor för att vilja komma och delta i aktiviteter samt för att folk ska vilja skapa aktiviteter i lokalen. Med en bystuga i godtagbart skick ökar även intäkterna genom uthyrning som kan finansiera andra aktiviteter. Målgruppen är framförallt den yngre generationen i byn samt övriga bybor. Föreningen har även sökt Bygdepeng från Svärdsjö Svartnäs besparingskog för renoveringen som rekommenderade att även söka från stiftelsen.

Svärdsjö skid-och orienteringsklubb

Svärdsjö skid- och orienteringsklubb (Svärdsjö SOK) vill modernisera sin klubbstuga. Det antas ge utökad ungdomsverksamhet, ökad klubbkänsla och engagemang genom en samlingsplats, samt möjlighet för uthyrning till andra föreningar. Klubbstugan ligger nära Gropen där Svärdsjö Intresseförening arbetar för ett aktivitetscenter.

Renovering är redan påbörjad och beräknas vara klar i maj 2022, genom bidrag från Riksidrottsförbundet på 85.000 kr och egna medel om ca 125.000 kr. För att komplettera redan gjord renovering söker Svärdsjö SOK bidrag för digital storbildsskärm som kan användas för utbildning, visning av sportarrangemang etc., stapelbara konferensmöbler, utemöbler, upprustning av gården som exempelvis komplettering av staket.

Klubben har tre målgrupper: 1. Klubbens medlemmar, främst ungdomsverksamheten. 2. Ungdomar/allmänhet som utnyttjar kommande aktivitetscenter och som kan erbjudas enklare servering. 3. Uthyrning till andra föreningar och verksamheter.

Lingheds IF

Lingheds IF söker medel för att rusta upp befintligt elljusspår genom markberedning och belysning (armatur). Upprustningen som löser ett akut behov antas resultera i en attraktiv miljö, tillgänglig för fysisk aktivitet och som stimulerar till spontanidrott året runt. På längre sikt en ökad fysisk aktivitetsnivå, förbättrad hälsa och ökat välbefinnande bland ungdomar och unga vuxna samt ökat antal aktiva medlemmar i föreningen.

Elljusspåret och miljön däromkring nyttjas idag av bybor, föreningar samt av skola och

förskola året runt. När spåret är i användbart och säkert skick planerar föreningen att tillsammans med medlemmar och övriga bybor att utveckla miljön runt elljusspåret ytterligare med fokus på delaktighet och tillgänglighet. Målgruppen är primärt ungdomar och unga vuxna bybor, sekundärt medlemmar och bybor.

**§ 25 Leader Dalälvarnas utvecklingsområde,
medfinansiering 2023-2027****Beslut**

1. Landsbygdsrådet rekommenderar kommunstyrelsens utvecklingsutskott att rekommendera kommunstyrelsen att inte medfinansiera Leader Dalälvarnas Utvecklingsområde i programperioden 2023–2027. Landsbygdsrådet rekommenderar kommunstyrelsens utvecklingsutskott att rekommendera kommunstyrelsen att äska den tänkta medfinansieringen för leaderperioden till egna satsningar för landsbygdsutveckling under perioden 2023–2027. Detta enligt samma nivå som medfinansieringen till Leader Dalälvarnas Utvecklingsområde skulle ha utgått med: 3 819 000kr totalt under fem år.
2. Landsbygdsrådet rekommenderar kommunstyrelsens utvecklingsutskott att rekommendera kommunstyrelsen att uppdra Landsbygdsrådet att undersöka alternativ till att förvalta medlen för landsbygdsutveckling i dialog med intresseföreningarna på Falu kommuns landsbygd. Landsbygdsrådet presenterar sedan alternativen för kommunstyrelsens utvecklingsutskott i slutet av 2022.

Sammanfattning

Under föregående programperiod 2014-2020 så har Falu kommun upplevt en del transparensproblem med Leader Dalälvarnas Utvecklingsområde vilket har gjort det extra viktigt inför nästa programperiod 2023-2027 att bevaka om det sker en förbättring i transparensproblematiken, vara en del av strategiskrivningen och bedöma om en medfinansiering av Leader Dalälvarnas Utvecklingsområde är till nytta för Faluborna. Kommunstyrelsens utvecklingsutskott gav Landsbygdsrådet arbetsutskott i uppdrag att bevaka frågorna inför strategiskrivningsprocessen.

Representanter från Falu kommun (fd. Ordföranden i Landsbygdsrådet Mats Dahlberg, Näringslivschef Linda Norén samt Landsbygdsutvecklaren Hanna Wickström) hade under 2021 ett möte med representanter för Leader Dalälvarnas Utvecklingsområde angående strategiskrivningen där det framgick att Falu kommun önskade någon form av forum där medfinansierande kommuner kunde komma med inspel till strategin innan den skickades in till Jordbruksverket den 15 oktober 2021. I samtalet framkom det att Falu kommun hade en del inspel till strategiskrivningen för att på ett bättre sätt samarbeta med Dalälvarnas Utvecklingsområde samt möta de lokala behov i strategiskrivningen. Ett sådant forum upprättades aldrig av Dalälvarnas Utvecklingsområde och inget annat tillfälle har givits för inspel till den lokala utvecklingsstrategin förens inbjudan om att medfinansiera området inkom till Falu kommun i februari 2022.

Strategin har i sin nuvarande form ett antal brister i förhållande till Jordbruksverkets mallar för den lokala utvecklingsstrategin. Det saknas beskrivningar hur Dalälvarnas Utvecklingsområde har arbetat med att förankra strategin lokalt runt om i området, vilka aktörer som Dalälvarnas Utvecklingsområde har pratat med under strategiskrivningen, hur föreningen ska arbeta med partnerskapet i den nya programperioden samt hur utvärderingsrutinerna kommer att se ut. Flera utav dessa rubriker är grundläggande villkor för att Jordbruksverket ska kunna bedöma de lokala utvecklingsstrategierna. Jordbruksverket beskriver även i sin handbok till strategiskrivningsprocessen att det är viktigt att förankra strategin så tidigt som möjligt i processen hos medverkande kommuner då kommunernas kännedom om lokala behov är en viktig grund för strategin.

För vidare bedömning, analys och en SWOT-analys se bilaga: [Analys av medverkan i Leader Dalälvarnas Utvecklingsområde 2023-2027.](#)

**§ 26 Projektansökan i tillväxtverkets utlysning:
Samverka lokalt för bättre service i
landsbygder****Beslut**

-Landsbygdsrådet beslutar att rekommendera Kommunstyrelsens utvecklingsutskott att bevilja medfinansiering genom särskilda framtidsprojekt om 125 047kr för projektet Bygdelots Falu kommun i Tillväxtverkets utlysning: *Samverka lokalt för bättre service i landsbygder.*

Sammanfattning

Projektet syftar till att bygga upp och testa ett samarbetskoncept som döpts till Bygdelots Falu kommun - ett nytt kommunalt forum att mötas och lösa problem i. Samarbetet ska bygga på principen om partnerskap mellan offentlig, privat och ideell sektor. Förhoppningen är att Bygdelotsen som verktyg på lång sikt ska bidra till att stärka och utveckla grundläggande kommersiell service i kommundelarna (på landsbygden) genom att fungera som permanent forum för dialog, samarbeten och lösningar kring specifika frågor.

I Bygdelotsen har lokalsamhället förvaltningsövergripande dialog med kommunen. Samtidigt erbjuder den ett forum för den kommunala förvaltningen att möta bygderna i "sina" frågor. Det kommer att leda till en kontinuerlig dialog som bygger upp tillit mellan landsbygdens kommundelar och den kommunala förvaltningen. Inspiration till lotsen kommer från två typer av redan fungerande forum. Den första är Näringslivskontorets två väletablerade lotsar: Mark- och exploateringslotsen (MEX-lotsen) samt Företagslotsen. Där samlar Falu kommun flera tjänstemän med olika kompetenser för att svara på frågor kring en aktörs frågor i ett specifikt ärende. MEX-lotsen används även internt av tjänstemän då det krävs flera kompetenser för att lösa en fråga.

Det andra forumet är Landsbygdsrådet där Kommunbygderådet (ideell paraplyförening för intresseföreningarna/byalagen i kommunen), Lantbrukarnas riksförbund (LRF) och politiken i Falu kommun möts för att prata om frågor inom landsbygdsutveckling på en strategisk kommunövergripande nivå. I Bygdelots kombineras dessa två forum till något nytt. Dialogen om övergripande samhällsutmaningar som finns i Landsbygdsrådet kombineras med den samlade kompetensen hos tjänstemännen i Näringslivskontorets lotsar.

Till Bygdelotsen kommer civilsamhället och lokala kommersiella aktörer samtidigt, medan befintliga lotsar tar emot en aktör åt gången. Istället för att ta reda på förutsättningar för ett redan bestämt mål ges utrymme att lyfta problem och utmaningar, för att gemensamt hitta lösningar med samlad kompetens i rummet. Bygdelotsen kompletterar befintliga lotsfunktioner där det idag saknas kunskap och vana att möta lokalsamhället/civilsamhället i servicefrågor, och bygger även upp en intern struktur och ett arbetssätt för att arbeta med grundläggande kommersiell service och i förlängningen även andra typer av frågor som är aktuella på landsbygden.

Projektet syftar till att 1) bygga upp/strukturera Bygdelotsen internt ihop med intresseföreningarna, 2) göra en kartläggning internt på kommunen över vilka som har hand om landsbygdsrelaterade frågor – man bygger upp ett internt nätverk att ta in i lotsarna, och 3) testa och utvärdera lotsen, eventuellt justera.

Den totala projektbudgeten i det ansökta projektet hos Tillväxtverket är 625 047kr varav 125 047kr behöver medfinansieras av kommunen. Om projektet beviljas av Tillväxtverket så får Falu kommun tillgång till en extern finansiering på 500 000kr för att pröva om Bygdelots kan vara ett arbetssätt som på ett smart sätt samlar kommunens resurser för att möta behovet av dialog och hjälp med problemlösning på Faluns landsbygd.

Projektet Landsbyggare Falun (Platsmarknadsföring Falu kommun) har en del medel som inte har använts ännu i projektet, då tanken när projektansökan skrevs var att det skulle anställas en kommunikatör på 50%. Detta ersattes av en större medverkan från kommunikationskontoret och inköp av externa tjänster för film- och foto vilket har resulterat i att det finns pengar kvar i projektet. Tillsammans med Tillväxtverkets projekt så går det att i ca ett-och ett halvt år finansiera en extra tjänst hos näringslivskontoret som arbetar med landsbygdsutveckling i dessa två projekt.

I Projektet Landsbyggare Falu så skulle projektledaren arbeta (på 50% under ett år) med att ta fram ett informationsmaterial med fakta om Falu kommuns landsbygd som kan användas för att locka exploitörer, intresseföreningar, allmänheten samt av kommunen själv som faktaunderlag likt den broschyr som Umeå kommun har tagit fram kopplat till sin landsbygdsstrategi. Projektledaren skulle även då möjliggöra ytterligare stöd till intresseföreningarna i sitt arbete med sina lokala utvecklingsplaner och hålla i arbetet med sociala mediekampanjen Landsbyggare Falun.

§ 27 Övriga frågor**Sammanfattning**

- **Landsbyggare Falun-** Martina berättar kort om att projektet börjar närma sig sitt slut och påminner om att studieresorna snart går av stapeln den 11 och 24 maj.
- **Landsbygdsriksdagen-** Hanna och Anders skulle ha åkt till Landsbygdsriksdagen i Jönköping men Anders har fått förhinder pga. budgetförhandlingarna så Martina åker ned tillsammans med Hanna till Jönköping. Martina och Hanna föredrar Landsbygdsrådet den 25 augusti om inspiration och lärdomar från Landsbygdsriksdagen.
- **Svårt att hitta engagerade till ideellt arbete-** Micke Kojj, Vikabygdens intresseförening berättar om att det är svårt att hitta människor som vill engagera sig ideellt i föreningar, speciellt i styrelsearbetet. En diskussion fördes om hur detta skulle kunna avhjälpas och Landsbygdsrådet planerar att bjuda in föreningsutvecklare från kultur-och fritid för att adressera problemet med att locka till engagemang i styrelsearbete i ideella föreningar.

§ 28 Ordföranden avslutar mötet

Sammanfattning

-Nästa Landsbygdsråd äger rum den 25 augusti med tema bredband.